

Warszawa, dnia 11 lutego 2015 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

PB-rś-5501-3/15 (mr-508)

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 11. 02. 15.

nr. 479 podpis. Borusewicz

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 12. 02. 15.
nr. 782 podpis. M

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora Andrzeja Pająka w sprawie przyszłości małych gospodarstw rolnych i narzędzi jakie mogą zostać wykorzystane w celu wspierania takich gospodarstw, złożone podczas 68 posiedzenia Senatu RP w dniu 9 stycznia 2015 r., przekazane Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z dnia 19 stycznia br., znak: BPS/043-68-2924/15, uprzejmie informuję, co następuje.

Tak jak to miało miejsce w minionej perspektywie finansowej (na lata 2007-2013), także w nowej perspektywie przewidziane jest wdrożenie szeregu instrumentów wspierających rolników, w ramach dwóch filarów Wspólnej Polityki Rolnej, tj. filaru I (płatności bezpośrednie) i filaru II (PROW).

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że rozwiązania w zakresie systemu wsparcia bezpośredniego na lata 2015-2020 zaprojektowane zostały z myślą o tym, aby skutecznie i efektywnie wykorzystać dostępne środki unijne na rzecz dostarczania konsumentom w Polsce i całej Unii Europejskiej zdrowej i wysokiej jakości żywności w sposób uwzględniający potrzeby restrukturyzacji i modernizacji sektora rolno-żywnościowego, a także wymogi środowiska naturalnego w Polsce. Będzie to realizowane poprzez szczególne wsparcie aktywnych, małych i średnich gospodarstw rolnych, które mają realne szanse na rozwój w warunkach globalizacji rynków i zmian oczekiwań konsumentów.

Celowi temu służyć będzie przesunięcie 25% koperty II filaru na lata 2015-2020, tj. 2,34 mld EUR, zwiększające pierwotną pulę środków na płatności bezpośrednie do 23,49 mld EUR. Środki finansowe uzyskane w wyniku tego przesunięcia będą w większości (około 73%)

przeznaczone na finansowanie dodatkowej płatności dla małych i średnich gospodarstw (płatność do hektarów z przedziału od 3,01 do 30 ha w każdym gospodarstwie).

Wsparcie w ramach płatności dodatkowej ukierunkowane na tę grupę beneficjentów pozwoli na skuteczniejsze wspieranie dochodów gospodarstw, które nie osiągają takich korzyści wynikających ze skali produkcji, jak gospodarstwa największe, niemniej jednak mają szanse na trwały rozwój. Na płatność dodatkową przeznaczone zostanie 8,3% krajowej koperty finansowej (ok. 280 mln EUR rocznie). Szacuje się, że stawka tej płatności wyniesie ok. 41 EUR/ha.

Podobny, prorozwojowy efekt będzie miała zaplanowana płatność dla młodych rolników, na którą planuje się przeznaczyć 2% rocznej koperty krajowej. Celem tej płatności jest ułatwianie rozpoczęcia działalności rolniczej przez młodych (do 40 roku życia) rolników i dostosowań strukturalnych ich gospodarstw rolnych po jej rozpoczęciu (nie dłużej niż 5 lat, licząc od dnia założenia gospodarstwa).

Płatność dla młodych rolników będzie miała postać płatności powierzchniowej, a jej stawka wyniesie 25% średniej krajowej płatności na hektar, czyli – według szacunków – ok. 62 EUR/ha. Płatność będzie przyznawana do powierzchni nie większej niż 50 ha.

Polska planuje także w pełni wykorzystać możliwość przeznaczenia 15% koperty krajowej na płatności związane z produkcją. Prawie dwie trzecie z tej kwoty będzie skierowane na wsparcie w sektorze bydła, krów, owiec i kóz, a pozostałe środki – na wsparcie upraw roślin wysokobiałkowych, owoców miękkich, buraków cukrowych, pomidorów, ziemniaków skrobiowych, chmielu, lnu oraz konopi włóknistych. Dzięki tej formie płatności proces restrukturyzacji tych sektorów będzie przebiegał w bardziej zrównoważony sposób, pełniej wykorzystane będą zasoby pracy i ziemi oraz zachowana zostanie różnorodność rolnictwa we wszystkich regionach kraju.

Ponadto, w 2015 r. wdrożony zostanie odrębny system dla małych gospodarstw rolnych, który uczestniczącym w nim beneficjentom oferuje możliwość zwolnienia z kontroli norm i wymogów zasady wzajemnej zgodności, a także z obowiązku stosowania praktyk w zakresie zazielenienia, a jednocześnie pozwala otrzymać płatność w wysokości takiej, jaką otrzymaliby pozostając w systemie standardowym.

Do systemu rolnicy będą mogli przystąpić tylko w pierwszym roku jego stosowania, tj. w roku 2015, na wniosek złożony w terminie do dnia 9 czerwca 2015 r. Rolnicy otrzymujący nie więcej niż 1250 EUR zostaną włączeni do systemu automatycznie, chyba że nie wyrażą na to zgody. Wystąpienie z tego systemu będzie możliwe do 9 czerwca – w odniesieniu do roku 2015, oraz do 30 września roku, w którym wystąpienie to ma

nastąpić – w odniesieniu do kolejnych lat, przy czym będzie to wiązało się z brakiem możliwości ponownego w nim udziału.

Kwota wsparcia przysługująca danemu rolnikowi w ramach systemu dla małych gospodarstw to suma wszystkich płatności, do których otrzymania rolnik byłby uprawniony, gdyby pozostał w systemie standardowym, przy czym kwota ta nie może przekraczać 1 250 EUR.

Natomiast, w kwestii wsparcia małych gospodarstw rolnych z II filara WPR informuję, że Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 został w dniu 12 grudnia 2014 r. zaakceptowany przez Komisję Europejską. Obecnie w Ministerstwie, w oparciu o zapisy PROW 2014-2020, przygotowane są przepisy krajowe tj. ustawa o wspieraniu obszarów wiejskich z EFRROW, rozporządzenia wykonawcze określające szczegółowe zasady i tryb przyznawania pomocy w ramach poszczególnych instrumentów.

W ramach PROW 2014-2020 możliwe będzie wsparcie gospodarstw rodzinnych, w tym również małych gospodarstw oraz szeroko rozumianej działalności rolniczej. Należy jednak podkreślić, iż w wyniku przeprowadzonej reformy Wspólnej Polityki Rolnej kontynuowanie wsparcia w zakresie działań: „Renty strukturalne” i „Wspieranie gospodarstw niskotowarowych” nie będzie dalej możliwe.

Ponadto, rolnicy kwalifikujący się do systemu dla małych gospodarstw rolnych (w ramach systemu wsparcia bezpośredniego) będą mogli skorzystać ze specjalnego instrumentu w ramach PROW 2014-2020. Pomoc przyznana zostanie tym rolnikom, którzy trwale przełożą swoje gospodarstwo rolne innemu rolnikowi na powiększenie gospodarstwa. Wysokość tego wsparcia w ramach PROW stanowić będzie 120% rocznego wsparcia, do otrzymania którego beneficjent kwalifikowałby się w ramach systemu dla małych gospodarstw w I filarze WPR. Pomoc wypłacana będzie jednorazowo za okres od dnia przekazania gospodarstwa rolnego do dnia 31 grudnia 2020 r.

Poza wspomnianym powyżej działaniem, małe gospodarstwa rolne będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach poddziałania „*Restrukturyzacja małych gospodarstw*”. Pomoc w ramach ww. instrumentu ukierunkowana będzie na restrukturyzację gospodarstw, które są potencjalnie rozwojowe, i w których, w efekcie realizacji pomysłu biznesowego rolnika, nastąpi poprawa ekonomicznego wyniku gospodarstwa.

Małe gospodarstwa, o wielkości ekonomicznej mniejszej niż 10 tys. euro, będą mogły ubiegać się o pomoc na realizację projektu restrukturyzacyjnego zgodnie z przedstawionym biznesplanem. Pomoc będzie miała formę premii w wysokości 60 tys. zł. W okresie realizacji biznesplanu będzie musiał nastąpić wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa do poziomu co najmniej 10 tys. euro, przy czym wzrost ten musi wynieść co najmniej 20% wartości

początkowej. Pomoc będzie przyznawana m.in. wnioskodawcy który jest posiadaczem samoistnym lub zależnym gospodarstwa rolnego w rozumieniu Kodeksu cywilnego, o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha lub nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. O pomoc może ubiegać się rolnik będący osobą fizyczną ubezpieczoną na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik, prowadzący wyłącznie działalność rolniczą.

Pomoc będzie przyznawana na restrukturyzację gospodarstwa w kierunku produkcji żywnościowych lub nieżywnościowych produktów rolnych, a także przygotowania do sprzedaży i sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.

Warto zwrócić uwagę, że z myślą o małych gospodarstwach, dla których koszty przeprowadzenia kompleksowej operacji inwestycyjnej w zakresie zakupu sprzętu rolniczego są zbyt dużym obciążeniem, w PROW 2014-2020 przewidziano pomoc dla podmiotów mogących świadczyć usługi rolnicze na rzecz mniejszych gospodarstw rolnych. Rolnicy będą więc mogli skupić się na realizacji operacji, które w sposób najbardziej efektywny przyczynią się do poprawy warunków ekonomicznych swoich gospodarstw.

Nowym elementem PROW 2014-2020, skierowanym dla rolników, domowników i ich małżonków, ubezpieczanych w KRUS będzie wsparcie na otwarcie działalności gospodarczej w zakresie przetwórstwa produktów rolnych poprzez instrument „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych”. W przypadku operacji realizowanych przez rolników składających wnioski w naborze tematycznym maksymalna kwota pomocy będzie wynosiła 300 tys. zł. Natomiast wielkość pomocy przyznanej na realizację jednej operacji w tym przypadku nie może być niższa niż 10 tys. zł.

PROW 2014-2020, zawiera instrumenty dzięki którym rolnicy będą mogli dokonać zmiany kierunku produkcji, skali produkcji czy też dokonać restrukturyzacji swoich gospodarstw. Wspierane będą również osoby chcące zrezygnować z prowadzenia niewielkich gospodarstw rolnych. Rolnicy, domownicy i małżonkowie rolników będą mogli też skorzystać ze wsparcia na tworzenie, bądź rozwój szeroko rozumianej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

Zgodnie z prośbą zawartą w piśmie, wersja elektroniczna odpowiedzi została przesłana na adres e-mail: odpowiedzi@senat.gov.pl.

Z poważaniem,
Zup. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Tadeusz Nalewajk

